

Etnedal kommune

▶ PLANBESTEMMELSER

Kommuneplanens arealdel for Etnedal kommune 2019-2029

PlanID 20170130

Oppdragsnr.: 5183872 Dokumentnr.: 1 Versjon: E-01 Dato: 2019-03-10

PLANBESTEMMELSER

Kommuneplanens arealdel for Etnedal kommune 2019-2029

Oppdragsnr.: 5183872 Dokumentnr.: 1 Versjon: E-01

Oppdragsgiver: Etnedal kommune
Oppdragsgivers kontaktperson: Siv Byfuglien
Rådgiver: Norconsult AS, Studievegen 2, NO-2815 Gjøvik
Oppdragsleder: Ingrid Finne Klynderud
Fagansvarlig: Ingrid Finne Klynderud
Andre nøkkelpersoner: Vidar Lone Lysnes, Lisbet Aune
Stine Radmann, Arnstein Dale, Line Brånå Bergum

E-01	2019-03-10	Planbestemmelser til 1. gangs behandling	INGKLY	ARD	INGKLY
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Innhold

1.	RETTSVIRKNING	5
1.1	Rettsvirkning	5
1.2	Forhold mellom nye og gamle planer	5
2.	GENERELLE BESTEMMELSER OG RETNINGSLINJER	6
2.1	Plankrav	6
2.1.1	<i>Plankrav for framtidige arealformål for bebyggelse og anlegg</i>	6
2.1.2	<i>Plankrav for nåværende arealformål for bebyggelse og anlegg</i>	6
2.2	Utbyggingsavtale	6
2.3	Teknisk infrastruktur	7
2.4	Trafikk og samferdsel	7
2.5	Støy 7	
2.6	Vassdrag, flom og overvann	8
2.6.1	<i>Miljøhensyn og byggeforbud langs vassdrag</i>	8
2.6.2	<i>Flom og overvann</i>	9
3.	AREALFORMÅL – Særskilte bestemmelser og retningslinjer	10
3.1	Bebyggelse og anlegg (PBL § 11-7 nr. 1)	10
3.1.1	<i>Boligbebyggelse (B)</i>	10
3.1.2	<i>Fritidsbebyggelse (F)</i>	11
3.1.3	<i>Fritids- og turistformål (FT)</i>	12
3.1.4	<i>Råstoffutvinning (M)</i>	12
3.1.5	<i>Næringsbebyggelse (N)</i>	12
3.1.6	<i>Idrettsanlegg (IA)</i>	13
3.2	Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (PBL § 11-7 nr. 2)	14
3.2.1	<i>Samferdselsanlegg (SV)</i>	14
3.2.2	<i>Teknisk infrastruktur (VA)</i>	15
3.3	Landbruks-, natur og friluftsområder (PBL § 11-7 nr. 5)	15
3.3.1	<i>Landbruk og gårdstilknyttet næringsvirksomhet (LNFR-formål)</i>	15
3.3.2	<i>Spredt boligbebyggelse i LNFR-område (SB)</i>	17
3.3.3	<i>Spredt fritidsbebyggelse i LNFR-område (SF)</i>	17
3.4	Bruk og vern av vassdrag med tilhørende strandsone (PBL § 11-7 nr. 6)	18
3.4.1	<i>Bekker, elver og innsjøer</i>	18
3.4.2	<i>Isbanekjøring (V1)</i>	18

PLANBESTEMMELSER

Kommuneplanens arealdel for Etnedal kommune 2019-2029

Oppdragsnr.: 5183872 Dokumentnr.: 1 Versjon: E-01

4.	HENSYNSSONER - Særskilte bestemmelser og retningslinjer	19
4.1	Sikrings-, støy- og faresoner	19
4.1.1	<i>Støysone (H210-220)</i>	19
4.1.2	<i>Faresone skred (H310)</i>	19
4.1.3	<i>Faresoner skytebane (H360)</i>	20
4.1.4	<i>Faresoner kraftlinjer (H370)</i>	20
4.2	Sone med særlige krav til infrastruktur (H410)	20
4.3	Soner med særlige hensyn til kulturlandskap, kulturminner og kulturmiljø	21
4.3.1	<i>Bevaring av kulturlandskap (H550)</i>	21
4.3.2	<i>Bevaring av ikke fredete kulturminner og kulturmiljøer (H570)</i>	21
4.4	Båndleggingssoner	22
4.4.1	<i>Båndleggingssone etter Kulturminneloven (H730)</i>	22
4.4.2	<i>Båndleggingssone etter Plan- og bygningsloven (H710)</i>	22
4.4.3	<i>Båndleggingssone etter Naturmangfoldloven (H720)</i>	22
4.5	Soner med krav om felles planlegging (H810)	23
4.6	Sone hvor reguleringsplan fortsatt skal gjelde (H910)	23
5.	Retningslinjer for plan- og byggesaksbehandling	25
5.1	Miljøkrav	25
5.1.1	<i>Forurensning</i>	25
5.1.2	<i>Stråling</i>	25
5.1.3	<i>Energi</i>	25
5.1.4	<i>Drikkevannskilder</i>	25
5.1.5	<i>Naturmangfold</i>	26
5.1.6	<i>Landskap</i>	26
5.1.7	<i>Skredfare</i>	26
5.1.8	<i>Flom og overvann</i>	26
5.2	Arealutnyttelse, universell utforming, estetikk, barn og unge	27
5.3	Verneverdige bygninger, bygningsmiljø og kulturmiljø	27
5.4	Retningslinjer for fritidsbebyggelse	28
6.	Retningslinjer for dispensasjonsbehandling (PBL kap. 19)	29
6.1	Informasjon om krav til saksbehandling i plan- og bygningsloven	29
6.2	Dispensasjon i nåværende områder for bebyggelse og anlegg	30
6.3	Dispensasjon i LNFR-områder	30

1. RETTSVIRKNING

1.1 Rettsvirkning

Arealbruken slik den er vist på plankartene samt de utfyllende bestemmelsene, er i henhold til plan- og bygningsloven (heretter kalt PBL) § 11-6 rettslig bindende. Retningslinjer supplerer plankart og bestemmelser og er retningsgivende for de bygge- og anleggstiltak som skal gjennomføres.

Juridisk bindende bestemmelser etter plan- og bygningslovens (PBL) §§ 11-8, 11-9, 11-10 og 11-11 er innrammet. Retningslinjer er skrevet med kursiv skrift og er ikke innrammet. Retningslinjene skal legges til grunn ved plan- og byggesaksbehandling, og kan innarbeides med rettsvirkning i etterfølgende reguleringsplaner.

1.2 Forhold mellom nye og gamle planer

Bestemmelser

1. Forhold mellom gammel og ny plan (PBL § 1-5)

Ny reguleringsplan skal gjelde foran eldre plan for samme areal med mindre annet er fastsatt i den nye planen.

2. Reguleringsplaner som fortsatt skal gjelde uendret (PBL § 11-8 f)

Reguleringsplaner som fortsatt skal gjelde uendret er vist i plankartet som hensynssone H910. Planer er listet opp i kap. 4.6.

3. Reguleringsplaner som fortsatt skal gjelde (PBL § 1-5)

Reguleringsplaner som fortsatt skal gjelde, så langt det ikke er motstrid til kommuneplanens planbestemmelser er listet opp i tabell under. Reguleringsplankartet skal gjelde foran kommuneplanen.

Planer som skal gjelde	Vedtaksår	PlanID	Arealformål
Bruflat syd	2000	20000090	Kombinert - Hovedformål Næring
Etna camping	1993	19931001	Kombinert - Hovedformål Camping
Vestheim	1991	19911001	Kombinert - Bolig, tjenesteyting
Brumoen industriområde	1977	19770091	Kombinert - Industriområde

4. Reguleringsplaner som skal oppheves

Kommuneplanens arealdel skal erstatte følgende reguleringsplaner

Planer som skal oppheves	Vedtaksår	PlanID	Nytt arealformål i kommuneplan
Djupedalslie	2001	20010087	LNFR-spredt fritidsbebyggelse
Flæten og Tomtehaugen	2000	20000051	LNFR-spredt fritidsbebyggelse
Klubbarhaugatn hytteområde	1996	19960010	LNFR-spredt fritidsbebyggelse
Haga skog	1993	19930094	LNFR-formål

2. GENERELLE BESTEMMELSER OG RETNINGSLINJER

2.1 Plankrav

2.1.1 Plankrav for framtidige arealformål for bebyggelse og anlegg

Bestemmelser (PBL § 1-6)

I områder avsatt til **framtidige arealformål** for bebyggelse og anlegg (PBL 11-7 nr. 1) kan bygge- og anleggstiltak som nevnt i § 20-1 ikke finne sted før området inngår i reguleringsplan.

Retningslinjer

For disse områdene gjelder jordloven §§ 9 og 12 inntil godkjent reguleringsplan foreligger, jf. jordloven § 2.

2.1.2 Plankrav for nåværende arealformål for bebyggelse og anlegg

Bestemmelser (PBL § 1-6)

I områder avsatt til **nåværende arealformål** for bebyggelse og anlegg (PBL 11-7 nr. 1) kan tiltak som nevnt i PBL § 20-1 ikke finne sted før området inngår i reguleringsplan med unntak av mindre tiltak på bebygde eiendommer for bolig-, fritids-, og næringsbebyggelse. Definisjon av mindre tiltak med tilhørende rammer for tiltak framgår av kommuneplanbestemmelser §§ 3.1.1-A, 3.1.2-A og 3.1.5-A.

2.2 Utbyggingsavtale

Bestemmelser (PBL § 11-9, nr. 2)

Retningslinjer for bruk av utbyggingsavtaler, godkjent av Kommunestyret 19.02.2013 i sak 16/13 skal gjelde ved inngåelse av utbyggingsavtaler. Utbyggingsavtaler kan nyttes i hele Etnedal kommune i de tilfeller en utbygging alene eller sammen med andre utbygginger i samme område gir konsekvenser for kommunale investeringer i tekniske anlegg (veg/parkeringsanlegg, vann, avløp, grønnsstruktur, felles uterom, gang/sykkelveg, tur/skiløyper, mv.).

2.3 Teknisk infrastruktur

Bestemmelser

- 1. Krav til VA-anlegg (PBL § 11-9 nr. 3)**
Vann- og avløpsanlegg skal planlegges og utformes i tråd med gjeldende lokal *forskrift om utslipp av avløpsvann fra avløpsanlegg*.
- 2. Byggegrenser mot offentlig VA-nett (PBL 11-9 nr. 5)**
Det tillates ikke bygge- og anleggstiltak nærmere kommunalteknisk infrastruktur i form av offentlig VA-nett enn 4 meter regnet fra senter ledningstrase.
- 3. Tilknytningsplikt til privat og offentlig VA-anlegg (PBL § 27-1,2, 3 og PBL § 30-6)**
I områder med privat og offentlig vann- og avløpsanlegg er det krav om tilknytning til anlegget. Kravet gjelder også for fritidsbebyggelse.

2.4 Trafikk og samferdsel

Bestemmelser (PBL § 11-9, nr. 3)

Trafikksikkerhet skal prioriteres ved valg av løsninger.

Ved regulering av nye boligområder med mindre avstand enn 4 km til skole, skal det etableres trafikksikker skoleveg mellom bolig og skole.

Ved regulering av nye boligområder med større avstand enn 4 km til skole skal det etableres trafikksikker skoleveg mellom bolig og bussholdeplass.

Ved planlegging, bygging og oppgradering av offentlige veger, gang- og sykkelveger, fortau og avkjørsler skal gjeldende håndbøker og normaler fra Statens vegvesen følges.

2.5 Støy

Bestemmelser (PBL § 11-9, nr. 8)

Gjeldende nasjonal [Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging](#) skal legges til grunn ved arealplanlegging og behandling av enkeltsaker etter plan- og bygningsloven. Den gjelder både ved planlegging av ny støyende virksomhet og for arealbruk rundt eksisterende støyende virksomhet,

Fremtidig arealbruk må ikke føre til miljøbelastning som overstiger grenseverdiene i retningslinjen for behandling av støy i arealplanlegging; T-1442/2016.

I all plan- og byggesaksbehandling nær støykilder skal det stilles krav om støyfaglig utredning.

2.6 Vassdrag, flom og overvann

2.6.1 Miljøhensyn og byggeforbud langs vassdrag

A. Bestemmelser vedrørende byggeforbud langs vassdrag

1. Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for vernede vassdrag (PBL § 11-11 nr. 5)

Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for vernede vassdrag vedtatt ved kongelig resolusjon 10. november 1994, jf. rundskriv T-1078 gjelder for LNFR-områder innenfor nedbørfelt for Etnavassdraget. Alle bygge- og anleggstiltak skal vurderes opp mot vernehensyn i RPR, jf. VVV-rapport 2001-27 «Verdier i Etnavassdraget».

2. Forvaltningsklasser sone 2a) og sone 2b) (PBL § 11-11 nr. 5)

Etnavassdraget er delt inn i forvaltningsklasser med sone 2 a) og sone 2 b) og er vist som bestemmelsesgrense i plankartet og i *Temakart for Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for vernede vassdrag*. Disse bestemmelsene gjelder innenfor sone 2a) og sone 2b) slik:

a) RPR - Sone 2a

Innenfor sone 2a er det forbudt å iverksette bygge- og anleggstiltak nevnt i PBL § 20-1 i vassdragsbelte på begge sider av alle vassdrag (sjøer, elver og bekker) med en bredde på 50 meter fra strandlinje målt ved gjennomsnittlig flomvannstand.

b) RPR - Sone 2b

Innenfor sone 2b er det forbudt å iverksette bygge- og anleggstiltak nevnt i PBL § 20-1 i vassdragsbelte på begge sider av alle vassdrag (sjøer, elver og bekker) med en bredde på meter fra strandlinje målt ved gjennomsnittlig flomvannstand.

3. Øvrige vassdrag (PBL § 11-11 nr. 5)

For øvrige vassdrag utenfor RPR sone 2a og sone 2b er det forbudt å iverksette bygge- og anleggstiltak nevnt i PBL § 20-1 i vassdragsbelte på begge sider av alle vassdrag (sjøer, elver og bekker) med en bredde på **50 meter** fra strandlinje målt ved gjennomsnittlig flomvannstand.

4. Unntak fra byggeforbud

Unntak fra byggeforbud gjelder der annet framgår av godkjent reguleringsplan, jf. PBL § 11-8 f).

Unntak fra byggeforbud gjelder for mindre tiltak nevnt i PBL § 20-5, nr. a-f) på bebygd eiendom innenfor nåværende arealformål for boligbebyggelse og fritidsbebyggelse (PBL § 11-7 nr. 1).

Rammer for bebyggelse framgår av kommuneplanbestemmelser §§ 3.1.1-A2 og 3.1.2-A2.

All utvidelse skal som hovedregel skje i retning bort fra vassdraget.

Retningslinjer til RPR for vernede vassdrag

Verneverdier er knyttet til de kvartærgeologiske formene på elveslettelandskapet i den nedre delen av Etnadalføret før samløpet med Dokka ved Randsfjorden. Landskapet er viktig for biologisk mangfold og er leveområde for en rekke norske rødlistearter. De store, viddepregede fjellområdene i de midtre og nordlige delene av Etnas nedbørfelter er viktige områder for friluftsliv. Etnavassdrag er rikt på kulturminner, spesielt knyttet til tømmerfløting.

PLANBESTEMMELSER

Kommuneplanens arealdel for Etnedal kommune 2019-2029

Oppdragsnr.: 5183872 Dokumentnr.: 1 Versjon: E-01

Særskilte retningslinjer for sone 2a) og sone 2b)

a) Sone 2a

Vassdragsbeltet har moderate inngrep i vannstrengen og nærområdene består av utmark, skogbruksområder og jordbruksarealer med spredt bebyggelse. Hovedtrekkene i landskapet bør opprettholdes. Inngrep som endrer forholdene i kantvegetasjon bør unngås. Inngrep som enkeltvis eller i sum medfører endringer av en viss betydning i selve vannstrengen bør unngås. Eventuelle leveområder for truede sjeldne arter og mindre områder med store vemeverdier bør gis særlig beskyttelse.

b) Sone 2b

Vassdragsbeltet samlet sett er lite berørt av moderne menneskelig aktivitet og har stor opplevelses- og vitenskapelig verdi. Forvaltningen innenfor sonen skal ha som mål å bevare naturens preg av å være uberørt. Alle former for omdisponering av arealer i vassdragsbeltet bør unngås. Vannkvalitet og naturlig vannføring skal søkes opprettholdt og alle former for inngrep som reduserer vassdragets verdi skal søkes unngått.

2.6.2 Flom og overvann

A. Bestemmelser

Krav til flomveger (PBL § 11-9, nr. 3)

Naturlige flomveier skal bevares eller erstattes der det er nødvendig for å oppnå tilstrekkelig sikkerhet mot flom, jf. forskrift om tekniske krav til byggverk (TEK).

B. Bestemmelser med krav til rekkefølge

Rekkefølgekrav vedrørende flomfare (PBL § 11-9, nr. 4)

Før det kan gis rammetillatelse/igangsettingstillatelse til bygge- og anleggstiltak nærmere enn 50 meter for elver som listet opp under, nærmere enn 20 meter for bekker med årssikker vannføring skal tilstrekkelig sikkerhet mot flom være dokumentert, og om nødvendig ferdig opparbeidet i samsvar med krav stilt i Byggteknisk forskrift.

Etna, Fjellselvi, Ulvslykkjeelvi, Dalselvi, Åfeta, Rotvella, Leppa, Svillselvi, Stavsengelve, Skrinda, Valegrovelve, Døla, Røssjøelvi, Brendaelvi, Skjenangselvi, Bergselvi, Mebenda og Krokenda.

Retningslinjer

Sammenhengende blågrønne strukturer skal i størst mulig grad bevares og utvikles for å legge til rette for utvikling av gode og attraktive bo- og sentrumsmiljø, sikre vannveier og flomveier, fordrøyningsmagasin og biologisk mangfold.

Blågrønne åpne overvannsløsninger skal tilstrebes å planlegges som bruks- og opplevelses elementer i utearealer, til rekreasjon, lek/idrett, gang/sykkelvei osv.

Alle nye bygge- og anleggstiltak bør ha lokal overvannsdiskonering (LOD).

Temakart for flomveger skal legges til grunn for plan – og byggesaksbehandling. Ved plan- og byggesaksbehandling skal det vurderes og ved behov dokumenteres at det ikke vil bli problemer med overvann. NVEs retningslinjer 2/2011 "Flaum og skredfare i arealplanar" skal legges til grunn ved planlegging og utførelse av nye tiltak

3. AREALFORMÅL – Særskilte bestemmelser og retningslinjer

3.1 Bebyggelse og anlegg (PBL § 11-7 nr. 1)

3.1.1 Boligbebyggelse (B)

For framtidige og nåværende arealformål for boligbebyggelse gjelder krav om reguleringsplan, jf. kap. 2.1.

A. Bestemmelser til nåværende arealformål som er uregulert

1. Unntak fra plankrav (PBL § 11-10 nr.1)

Innenfor nåværende arealformål for boligbebyggelse (PBL § 11-7 nr. 1) kan bygge- og anleggstiltak som nevnt i PBL § 20-1 ikke finne sted før området inngår i reguleringsplan med unntak av mindre tiltak nevnt i PBL § 20-5, nr. a-g). Eksempel på mindre tiltak er tilbygg og påbygg, garasje, uthus og ombygging av eksisterende bebyggelse.

Unntak gjelder også for nytt boligbygg på tidligere fradelte ubebygde tomter,

Fradeling av nye tomter tillates ikke.

2. Rammer for bebyggelse (PBL § 11-10 nr. 2)

Følgende bestemmelser gjelder for bebygde eiendommer og tidligere fradelte eiendommer:

- Det skal være minimum 2 biloppstillingsplasser pr tomt
- Utnyttelsesgrad er maks %-BYA = 25 %, medregnet to biloppstillingsplasser.
- Maks gesimshøyde for bolighus er 6,5 meter og maks mønehøyde er 8,5 meter, målt fra gjennomsnittlig planert terreng.
- Frittliggende garasjer og uthus skal framstå som underordnet i forhold til bolig-/hovedhus.

B. Bestemmelser til framtidig arealformål B1 Haugalia

1. Krav til teknisk infrastruktur (PBL § 11-9, nr. 3)

Vann og avløp skal være tilknyttet kommunalt VA-anlegg.

2. Rekkefølgekrav trafikksikker veg (PBL § 11-9, nr. 4)

Før det kan gis ferdigattest/midlertidig brukstillatelse til nye boliger innenfor B1 Haugalia, skal trygg gangadkomst til sentrum og til bussholdeplass være ferdig opparbeidet.

Retningslinjer for nye boligområder

Ved regulering av nye boligområder over 5 boenheter skal det avsettes felles leke- og uteoppholdsarealer på minimum 25 m² pr boenhet i nærheten av boligene.

I forbindelse med plan- og byggesaksbehandling av nye boligområder og enkeltboliger skal trafikksikker skoleveg vurderes.

PLANBESTEMMELSER

Kommuneplanens arealdel for Etnedal kommune 2019-2029

Oppdragsnr.: 5183872 Dokumentnr.: 1 Versjon: E-01

3.1.2 Fritidsbebyggelse (F)

For framtidige og nåværende arealformål for fritidsbebyggelse gjelder krav om reguleringsplan, jf. kap. 2.1.

A. Bestemmelser til *nåværende* arealformål som er uregulert

1. Unntak fra plankrav (PBL § 11-10 nr.1)

Innenfor nåværende arealformål for fritidsbebyggelse (PBL § 11-7 nr. 1) kan bygge- og anleggstiltak som nevnt i PBL § 20-1 ikke finne sted før området inngår i reguleringsplan med unntak av mindre tiltak nevnt i PBL § 20-5, nr. a-f). Eksempel på mindre tiltak er tilbygg og påbygg, garasje, uthus, ombygging av eksisterende bebyggelse.

Unntak gjelder også for nybygg på tidligere fradelte ubebygde tomter.

Fradeling av nye tomter tillates ikke.

2. Rammer for bebyggelse unntatt fra plankrav (PBL § 11-10 nr. 2)

Følgende bestemmelser gjelder for bebygde tomter og allerede fradelte tomter:

- a) Det tillates inntil tre bygg pr tomt (hovedhytte, anneks og uthus/garasje).
- b) Det skal være minimum 2 biloppstillingsplasser pr tomt.
- c) Utnyttelsesgrad er maks BYA = 215 m² pr tomt, medregnet to biloppstillingsplasser.
- d) Maksimal tillatt møne- og gesimshøgde er 5,5 meter målt fra topp grunnmur.
- e) Frittliggende garasjer og uthus skal framstå som underordnet i forhold til hovedhytte.
- f) Gjennomsnittlig synlig grunnmurhøyde ved ferdig planert terreng skal ikke overstige 0,6 meter.
- g) Maks størrelse på anneks/uthus er 50 m² BYA.
- h) Retningslinjer for fritidsbebyggelse skal gjelde ved byggesaksbehandling, jf. kap 5.4.

B. Bestemmelser til *framtidige* arealformål

1. Krav til teknisk infrastruktur (PBL § 11-9, nr. 3)

- a) Det er krav om helårsveg for alle framtidige byggeområder for fritidsbebyggelse.
- b) Det skal utarbeides felles vann- og avløpsplan (VA-plan) for framtidige byggeområder for fritidsbebyggelse.

2. Rekkefølgekrav (PBL § 11-9, nr. 4)

Plan for VA og overvann skal være godkjent før det kan gis utlippstillatelse til enkelt-hytter.

Retningslinjer til særskilte områder som er regulert (F2, F3 og F4)

Ved endring av reguleringsplan for Nordre Lenningen Turistområde og Nordre Lenningen skal KU-rapport med anbefalt avgrensning av byggeområde F2, F3 og F4 legges til grunn for reguleringsplanarbeidet.

PLANBESTEMMELSER

Kommuneplanens arealdel for Etnedal kommune 2019-2029

Oppdragsnr.: 5183872 Dokumentnr.: 1 Versjon: E-01

3.1.3 Fritids- og turistformål (FT)

For framtidige og nåværende arealformål for fritids- og turistformål gjelder krav om reguleringsplan, jf. kap. 2.1.

A. Bestemmelser til særskilte områder

Camping ved Valdres høyfjellshotell FT1 (PBL § 11-10 nr. 2)

- a) Innenfor område FT1 tillates bebyggelse og anlegg som er i samsvar med arealformål utleiehytter, leirplass og/eller campingplass.
- b) Permanente bygg – og anleggstiltak tillates ikke plassert på dyrka mark.

Retningslinjer for arealformål FT2, FT3 og FT4 på Lenningen

Konsekvensutredning av område FT2, FT3, FT4 og FT5 skal legges til grunn ved endring av reguleringsplan Nordre Lenningen turistområde, planID 20110100, jf. KU-rapporten.

Ved etablering av campingplass i området bør det stilles krav om en landskapsanalyse for å sikre at det blir tatt hensyn til landskapet og at området er en viktig innfallsport til Langsua nasjonalpark.

Utvikling av området bør skje i tett samarbeid med aktører i området.

3.1.4 Råstoffutvinning (M)

For framtidige og nåværende områder for råstoffutvinning gjelder krav om reguleringsplan, jf. kap. 2.1. Dette gjelder også utvidet drift i eksisterende uttak.

Retningslinjer

Krav til innhold i reguleringsplan

Gjennom reguleringsplan skal uttaksgrenser (sideveis og i dybde), rammer for ev. bebyggelse, atkomst, vernehensyn og fysiske miljøtiltak og ev. krav til istandsetting og etterbruk fastsettes.

Konsesjonsbehandling og driftsplan

Konsesjonsbehandling og driftsplan skal behandles etter Mineralloven av Direktoratet for mineralforvaltning.

3.1.5 Næringsbebyggelse (N)

For framtidige og nåværende arealformål for næringsbebyggelse gjelder krav om reguleringsplan, jf. kap. 2.1.

A. Bestemmelser til nåværende arealformål som er uregulert

Unntak fra plankrav (PBL 11-10 nr.1)

Innenfor nåværende arealformål for næringsbebyggelse på bebygd eiendom kan bygge- og anleggstiltak som nevnt i PBL § 20-1 ikke finne sted før området inngår i reguleringsplan, med unntak av mindre tiltak nevnt i PBL § 20-5 nr. a, b, d, e og f). Eksempel på mindre tiltak er mindre frittliggende bygning som ikke kan brukes til beboelse, mindre tiltak i eksisterende byggverk, mindre tiltak utendørs og fasadeendring som ikke fører til at bygningens karakter endres.

PLANBESTEMMELSER

Kommuneplanens arealdel for Etnedal kommune 2019-2029

Oppdragsnr.: 5183872 Dokumentnr.: 1 Versjon: E-01

B. Bestemmelser til særskilte områder

1. N1 Brumoen (PBL 11-10 nr. 2 og 11-9 nr. 4)

- Innenfor område N1 tillates bebyggelse og anlegg for *industri og lager*.
- Før det kan igangsettes reguleringsplanarbeid, skal flomfare kartlegges og tilstrekkelig sikkerhet mot flom skal dokumenteres i samsvar med krav som framgår av forskrift om tekniske krav til byggverk (TEK).

2. N2 Flatøygården (PBL 11-10 nr. 2 og 11-9 nr. 4)

- Innenfor område N2 tillates bebyggelse og anlegg for *industri og lager*.
- Før det kan igangsettes reguleringsplanarbeid, skal skredfare kartlegges og tilstrekkelig sikkerhet mot skred dokumenteres i samsvar med krav som framgår av forskrift om tekniske krav til byggverk (TEK).

3. N3 Valdres høyfjellshotell (PBL 11-10 nr. 1 og 2)

Innenfor område N3 tillates bebyggelse og anlegg for *hotell/overnatting og bevertning*.

3.1.6 Idrettsanlegg (IA)

A. Bestemmelser til særskilte områder for idrettsanlegg

1. Etnedal skytebane, IA1 (PBL 11-10 nr. 3)

Etnedal skytebane er avsatt til fellesareal.

1. Bergamyre Leirduebane, IA2 (PBL 11-10 nr. 3)

Bergamyre leirduebane er avsatt til fellesareal.

2. Fotballbane, IA3 (PBL 11-10 nr. 3)

Fotballbane i Steinsetbygda er avsatt til fellesareal.

PLANBESTEMMELSER

Kommuneplanens arealdel for Etnedal kommune 2019-2029

Oppdragsnr.: 5183872 Dokumentnr.: 1 Versjon: E-01

3.2 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (PBL § 11-7 nr. 2)

3.2.1 Samferdselsanlegg (SV)

Bestemmelser til funksjons- og holdningsklasser for fylkesveger i Etnedal

Funksjons- og holdningsklasser for fylkesveger i Etnedal skal være i samsvar med <i>Retningslinjer for byggegrenser og avkjørslers langs fylkesveger</i> , vedtatt 11.12.2012:	
Funksjonsklasse (PBL 11-10 nr. 4)	Byggegrense (fra senterlinje veg)
A Nasjonal hovedveg – riksveger	50 meter
B Regional hovedveg <ul style="list-style-type: none"> Fv 33 Høljerast- Tonsåsen	50 meter
C Lokal hovedveg <ul style="list-style-type: none"> Fv 251 Nordre Land grense – Bruflat Fv 251 Bruflat – Flatøydegard Fv 204 Nord Aurdal grense – Lundmo Fv 204 Lundmo – Smiugardkrysset Fv 204 Smiugardkrysset – Nordre Land gr. Fv 239 Lundmo – Flatøydegard Fv 237 Flatøydegard – Smiugardkrysset	30 meter
D Lokal samleveg	20 meter
E Lokal atkomstveg/ Øvrige fylkesveger <ul style="list-style-type: none"> Fv 219 Bruflat – Tonsåsen Fv 235 Bruflat – Tonsåsen Fv 234 Sør Aurdal gr. – Fv 33 Fv 238 Rust – Gamlestølen Fv 236 Robøle – Lødnøygarden	15 meter
Holdningsklasser (Pbl § 11-10 nr 4)	
Etablering av nye avkjørslers eller utvidet bruk av eksisterende fra fylkesveger skal dersom ikke avkjørslers er hjemlet i reguleringsplan, vurderes i henhold til disse holdningsklassene:	
Holdningsklasse B - Streng holdning <ul style="list-style-type: none"> Fv 33 Høljerast bru – Tonsåsen - Bjørge Fv 251 Nordre Land grense – Bruflat	
Holdningsklasse C – Mindre streng holdning <ul style="list-style-type: none"> Fv 251 Bruflat – Flatøydegard Fv 204 Nord Aurdal grense – Lundmo Fv 219 Bruflat – Tonsåsen – Sør Aurdal grense Fv 204 Lundmo – Smiugardkrysset Fv 204 Smiugardkrysset – Nordre Land gr. Fv 239 Lundmo – Flatøydegard Fv 237 Flatøydegard – Smiugardkrysset	
Holdningsklasse D – Lite streng holdning <ul style="list-style-type: none"> Fv 235 Bruflat – Tonsåsen Fv 234 Sør Aurdal gr. – Fv 33 Fv 238 Rust – Gamlestølen Fv 236 Robøle – Lødnøygarden	

PLANBESTEMMELSER

Kommuneplanens arealdel for Etnedal kommune 2019-2029
Oppdragsnr.: 5183872 Dokumentnr.: 1 Versjon: E-01

3.2.2 Teknisk infrastruktur (VA)

Retningslinjer til vannforsyningsanlegg VA1

Bygge- og anleggstiltak i tilknytning til nytt vannforsyningsanlegg på VA1 bør tilpasses terrenget slik at det blir minst mulig synlig i landskapet.

3.3 Landbruks-, natur og friluftsområder (PBL § 11-7 nr. 5)

3.3.1 Landbruk og gårdstilknyttet næringsvirksomhet (LNFR-formål)

A. Bestemmelser for bebyggelse

Bygge- og anleggstiltak for landbruk og gårdstilknyttet næringsvirksomhet (PBL § 11-11 nr. 1)

- Bygge- og anleggstiltak som er nødvendige for drift av næringsmessig landbruk, dvs. jord- og skogbruk, herunder gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag er tillatt.
- Enkle tilretteleggingstiltak for allmennhetens friluftsliv er tillatt.
- Ny landbruksbebyggelse skal, så langt det er driftsmessig forsvarlig, plasseres i tilknytning til eksisterende gårdstun og utformes i samsvar med lokal byggeskikk. Nye bygninger og konstruksjoner skal gis en god plassering i forhold til tun, vegetasjon og landskapsbilde.
- Fradeling av tomt til bolig- eller fritidsbebyggelse er ikke tillatt.

Retningslinjer

Veilederen «Garden som ressurs. Bygge- og anleggstiltak i og tilknytning til landbruk- forholdet til plan etter plan- og bygningsloven» skal legges til grunn for vurdering av hva som kan tillates i form av landbrukstilknyttet næringsvirksomhet.

B. Bestemmelser for kårbolig

Rammer for kårbolig (PBL § 11-11 nr. 1)

- Det kan tillates bygging av kårbolig på landbrukseiendommer der det av hensyn til driften av eiendommen er nødvendig med to boliger på bruket.
- Kårbolig skal plasseres i tilknytning til tunet, og kan ikke plasseres på dyrket mark.
- Kårboligen skal harmonere med våningshuset i forhold til stil og uttrykk.

Retningslinjer

Kårbolig er en del av gården, og en eventuell fradeling av kårbolig krever samtykke iht. jordloven.

PLANBESTEMMELSER

Kommuneplanens arealdel for Etnedal kommune 2019-2029

Oppdragsnr.: 5183872 Dokumentnr.: 1 Versjon: E-01

C. Bestemmelser vedrørende båthus

1. Båthus (PBL § 11-11 nr. 4)

Det tillates oppsetting av båthus med sikte på fiske under forutsetning av dokumentert fiskerett.

2. Lokalisering og utforming av bygning (PBL § 11-11 nr. 1)

- Båthuset skal plasseres slik at det gir minst mulig sjenanse for ferdsel i området, og skal ikke hindre fri ferdsel langs strandlinjen
- Maksimal mønehøyde er 3,0 meter fra terrengnivå og maksimal størrelse er 20 m² bebygd areal (BYA).
- Innvendig utforming skal være slik at det ikke er egnet for døgnopphold.
- Utforming, materialvalg og fargesetting skal være tilpasset omgivelsene slik at båthuset naturlig blir minst mulig skjemmende/synlig, dette innebærer at det vanligvis skal brukes jordfarger og torvtak.

3. Rekkefølgekrav (PBL § 11-9 nr. 4)

Før det kan gis rammetillatelse/igangsettingstillatelse skal det dokumenteres at tiltak ikke vil komme i konflikt med kulturminner og kulturmiljøer.

D. Bestemmelser for råstoffutvinning (PBL § 11-11 nr. 1)

Råstoffutvinning

Uttak av sand- og grusmasser til egen jord- og skogbruksdrift er tillatt, og er unntatt fra krav om reguleringsplan. Mineraluttak som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, kan ikke unntas fra reguleringsplankrav, jf. PBL § 1-6.

Retningslinjer for råstoffutvinning

Ved uttak over 500 m³ masse skal det sendes melding til Direktoratet for mineralforvaltning. Meldingen skal sendes inn minst 30 dager før oppstart av drift. I særlige tilfeller kan Direktoratet for mineralforvaltning kreve fremlagt driftsplan. Direktoratet for mineralforvaltning kan bestemme at drift ikke kan settes i gang før driftsplanen er godkjent. Masseuttak i forbindelse med bygging og vedlikehold av landbruksveger skal behandles etter Forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveger.

PLANBESTEMMELSER

Kommuneplanens arealdel for Etnedal kommune 2019-2029
Oppdragsnr.: 5183872 Dokumentnr.: 1 Versjon: E-01

3.3.2 Spredt boligbebyggelse i LNFR-område (SB)

Bestemmelser (PBL § 11-11 nr. 2)

Innenfor områder for spredt boligbebyggelse i LNFR-område kan det tillates fradeling av boligtomt og bygging av bolig med tilhørende uthus og garasje gjennom behandling av enkeltvise søknader uten krav om reguleringsplan.

1. Helhetlig plan (PBL § 11-9 nr. 5)

- a) Det tillates maks 5 boenheter innenfor hvert område
- b) Det skal utarbeides en tomtedelingsplan som skal godkjennes av kommunen før det kan gis rammetillatelse/igangsettingstillatelse. Denne tomtedelingsplanen skal vise en helhetlig plassering av alle tomtene med adkomstveg før det kan gis tillatelse til enkeltvis fradeling.
- c) Bygging skal fortrinnsvis skje på de delene av områdene som er dårligst egna til landbruksdrift

2. Rammer for bebyggelse (PBL § 11-9 nr. 5)

Følgende bestemmelser gjelder for eksisterende bebyggelse og ny bebyggelse:

- a) Det skal være minimum 2 biloppstillingsplasser pr tomt
- b) Utnyttelsesgrad er maks % BYA= 25 %, medregnet to biloppstillingsplasser.
- c) Maks gesimshøyde for bolighus er 6,5 meter og maks mønehøyde er 8,5 meter, målt fra gjennomsnittlig planert terreng.
- d) Frittliggende garasjer og uthus skal framstå som underordnet i forhold til bolig-/hovedhus.

3.3.3 Spredt fritidsbebyggelse i LNFR-område (SF)

Bestemmelser (PBL § 11-11 nr. 2)

Innenfor områder for spredt fritidsbebyggelse i LNFR-områder tillates det fritidsbebyggelse gjennom behandling av enkeltvise søknader uten krav om reguleringsplan.

1. Rammer for bebyggelse (PBL § 11-9 nr. 5)

- a) Det tillates inntil tre bygg pr tomt (hovedhytte, anneks og uthus/garasje).
- b) Det skal være minimum 2 biloppstillingsplasser pr tomt.
- c) Utnyttelsesgrad er maks BYA = 215 m² pr tomt, medregnet to biloppstillingsplasser.
- d) Maksimal tillatt møne- og gesimshøgde er 5,5 meter målt fra topp grunnmur.
- e) Frittliggende garasjer og uthus skal framstå som underordnet i forhold til bolig-/hovedhus.
- f) Gjennomsnittlig synlig grunnmurhøyde ved ferdig planert terreng skal ikke overstige 0,6 meter. Maks størrelse på anneks/uthus er 50 m² BYA.
- g) Retningslinjer for fritidsbebyggelse skal gjelde for byggesaksbehandling, jf. kap. 5.4.

2. Fradeling (PBL § 11-9 nr. 5)

I område SF4 og SF17, kan det fradeles 1 tomt uten krav om reguleringsplan.

I de øvrige SF-områdene tillates ikke fradeling av nye tomter.

3.4 Bruk og vern av vassdrag med tilhørende strandsone (PBL § 11-7 nr. 6)

3.4.1 Bekker, elver og innsjøer

Bestemmelse for arealformål (VS)

Arealformål VS er avsatt som naturområde og friluftsområde.

Inngrep i vannstreng og sidearealer som kan forringe vannforekomstens fysiske eller kjemiske kvalitet er ikke tillatt, jf. vannressursloven og vannforskriftens § 12.

Retningslinjer

Naturlig vegetasjon kan stelles/skjøttes forsiktig, men uten at kantsona mister sitt naturlige preg. Det bør være minimum en sone på 6 meter med naturlig vegetasjon på hver side av bekker.

3.4.2 Isbanekjøring (V1)

Bestemmelser til bruk av innsjø til motorferdsel/vannsport (V1)

Krav om reguleringsplan og konsekvensutredning

Bruk av innsjø til motorferdsel /-sport og aktiviteter på islagt vann kan ikke finne sted før området inngår i reguleringsplan med tilhørende konsekvensutredning og tilstrekkelige fagutredninger.

Eksempel er ROS-analyse, diverse miljøutredninger, støyutredning, krav til kjøretøy osv.

Avgrensning av området skal skje gjennom reguleringsplan.

4. HENSYNSSONER - Særskilte bestemmelser og retningslinjer

4.1 Sikrings-, støy- og faresoner

4.1.1 Støysone (H210-220)

Bestemmelser

- 1. Rød støysone H210 (PBL § 11-8 a)**
Innenfor rød støysone kan det ikke etableres nye bolighus eller andre bygninger med støyfølsomme bruksformål.
- 2. Gul støysone H220 (PBL § 11-8 a)**
Innenfor gul støysone kan ny støyfølsom bebyggelse vurderes tillatt, dersom avbøtende tiltak gir tilfredsstillende støyforhold i samsvar med *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging, T-1442/2016*.
- 3. Rekkefølgekrav (PBL § 11-9 nr. 4)**
Før det kan gis ferdigattest/midlertidig brukstillatelse til bygge- og anleggstiltak innenfor gul støysone skal tilstrekkelig støyskjermingstiltak være etablert.

4.1.2 Faresone skred (H310)

A. Bestemmelser til faresoner for reel skredfare vist i plankart H310_1-5

Rekkefølgekrav (PBL § 11-9, nr. 4)

Før det kan gis rammetillatelse/igangsettingstillatelse til bygge- og anleggstiltak i områder med reell skredfare skal tilstrekkelig sikkerhet mot skred være opparbeidet, jf. forskrift om tekniske krav til byggverk (TEK).

B. Bestemmelser til faresoner for potensiell skredfare, aktsomhetskart vist i temakart

Rekkefølgekrav (PBL § 11-9, nr. 4)

Før det kan gis rammetillatelse/igangsettingstillatelse til bygge- og anleggstiltak i områder med potensiell skredfare, skal skredfare kartlegges og tilstrekkelig sikkerhet mot skred skal dokumenteres, jf. forskrift om tekniske krav til byggverk (TEK).

Dersom kartlegging konkluderer med at det er reel skredfare, gjelder bestemmelse § 4.1.2- A

PLANBESTEMMELSER

Kommuneplanens arealdel for Etnedal kommune 2019-2029

Oppdragsnr.: 5183872 Dokumentnr.: 1 Versjon: E-01

4.1.3 Faresoner skytebane (H360)

Bestemmelser (PBL § 11-8 a og 11-9 nr. 4)

Faresoner er avsatt for:

- Faresone Etnedal skytebane, H360_1
- Faresone Bergamyre Leirduebane, H360_2

4.1.4 Faresoner kraftlinjer (H370)

Bestemmelser (PBL § 11-8 a og 11-9 nr. 4)

Faresoner for kraftlinjer – høyspenningsanlegg (22 kV), H370 (PBL § 11-8 a)

Innenfor faresone for kraftlinjer – høyspenningsanlegg tillates ikke nye bygg for varig opphold.

4.2 Sone med særlige krav til infrastruktur (H410)

Bestemmelser

- 1. Infrastruktursone, H410 (PBL § 11-8 a)**
Det er krav om felles VA- plan innenfor sone for teknisk infrastruktur på Lenningen.
- 2. Rekkefølgekrav (PBL § 11-9 nr. 4)**
Plan for VA og overvannshåndtering skal være ferdig utarbeidet og godkjent av Etnedal kommune før reguleringsplan kan vedtas.
- 3. Tilknytningsplikt til VA-anlegg (PBL § 27-1,2, 3 og PBL § 30-6)**
Det er krav om tilknytning til felles VA-anlegg for fritidsbebyggelse, jf. bestemmelse 2.3 nr. 3.

4.3 Soner med særlige hensyn til kulturlandskap, kulturminner og kulturmiljø

4.3.1 Bevaring av kulturlandskap (H550)

Retningslinjer for kulturlandskap i Steinsetbygda, Sone H550_1 (PBL § 11-8 c)

Kulturlandskapet skal forvaltes slik at kulturminner og kulturmiljø, biologisk verdifulle miljøer, jordbruksareal, tilgjengelighet og den visuelle opplevelsen av landskapet opprettholdes som grunnlag for landbruk, kunnskap, opplevelse, verdiskaping, rekreasjon og friluftsliv.

Alle tiltak skal planlegges og vurderes ut fra hensyn til kulturlandskapets verdier før det tas stilling til om omsøkt tiltak kan gjennomføres.

4.3.2 Bevaring av ikke fredete kulturminner og kulturmiljøer (H570)

Bevaring av stølsmiljø, H570_1 – H570_5 (PBL § 11-8 c)

Alle tiltak skal planlegges og vurderes ut fra hensyn til stølsmiljøets og kulturlandskapets verdier før det tas stilling til om omsøkt tiltak kan gjennomføres. Det skal spesielt tas hensyn til bygningsmiljøets særpreg i området.

Dette gjelder for disse hensynssonene:

- 1. Stølsområde Tangen, H570_1*
- 2. Stølsområde Nyset, H570_2*
- 3. Stølsområde Stuveli og Rotvollstølen, H570_3*
- 4. Stølsområde Ølsjølia, H570_4*
- 5. Stølsområde Ølslykkja, H570_5*

Bevaring av andre kulturminner og kulturmiljøer H570_6 – H570_11 (PBL § 11-8 c)

Områdene skal forvaltes slik at kulturminnene og kulturmiljøer i hensynsonen ivaretas. Ved eventuell hogst eller annen aktivitet i området skal de som utfører arbeidet være oppmerksomme på og ta hensyn til kulturminnene, slik at de ikke får skader. Landskapet i hensynsonen bør skjøttes og tas vare på, slik at kulturminnene forblir lesbare.

- 1. Etnsenndammen, H570_6*
- 2. Kongevegen, H570_7*
- 3. Etna mølle, H570_9*
- 4. Krigsminner ved Høljarast, H570_10*
- 5. Breiesleiren, H570_11*
- 6. Bustenskjold og fossesaga, H570_12*

Både Bruflat kyrkje og Nord-Etnedal kyrkje er regulerte og vist i plankartet innenfor hensynssoner H910_54 og H910_21 for reguleringsplan som fortsatt skal gjelde uendret. Retningslinjer for bevaring av kulturminner og kulturmiljøer er fastsatt i reguleringsplanen.

4.4 Båndleggingssoner

4.4.1 Båndleggingssone etter Kulturminneloven (H730)

Bestemmelser til freda kulturminner (PBL § 11-8 d)

Innenfor båndlagte områder er det ikke tillatt å iverksette tiltak som kan være i strid med båndleggingsformålet. Disse områdene er båndlagt etter lov om kulturminner:

- 1. Lundebrue, (H730_1)**
Lundebrue med sone på 25 meter på hver side er fredet i medhold av kulturminneloven §§ 15 og 21.
- 2. Steinalderboplasser ved Etna, H730-2 og H730-3 (Hellefossen)**
Steinalderboplassene er et automatisk freda kulturminne.

4.4.2 Båndleggingssone etter Plan- og bygningsloven (H710)

Bestemmelser til kulturminner som er foreslått freda (PBL § 11-8 d)

Breie gard, H710

Tunet på Breie gard med bygninger samt et lysverk er foreslått freda etter kulturminnelova § 15 og § 19. Området er båndlagt i påvente av fredningsvedtak etter Kulturminneloven. Innenfor området er det ikke tillatt å iverksette tiltak som kan være i strid med båndleggingsformålet.

4.4.3 Båndleggingssone etter Naturmangfoldloven (H720)

Bestemmelser til naturreservat (PBL § 11-8 d)

Innenfor båndlagte områder er det ikke tillatt å iverksette tiltak som kan være i strid med båndleggingsformålet. Disse områdene er båndlagt etter Naturmangfoldloven:

- 1. Langtjeden naturreservat, H720-1**
Verneformål er våtmark for å ta vare på et spesielt myr- og våtmarksområde og et svært viktig leveområde for sjeldne og sårbare plante- og fuglearter.
- 2. Røssjøen naturreservat, H720-2**
Verneformål er våtmark for å ta vare på et spesielt myr- og våtmarksområde og et svært viktig leveområde for sjeldne og sårbare plante- og fuglearter.
- 3. Breie naturreservat, H720-3**
Verneformål er skogvern for å ta vare på en relativt stort naturskogsområde med en god økologisk variasjon.
- 4. Nørdestebøberget naturreservat, H720-4**
Formålet med naturreservatet er å bevare et relativt stort og sammenhengende område som har særlig betydning for biologisk mangfold i form av gammelskog med et meget rikt og variert arts mangfold, og der en stor andel er rik lavlandsskog.

PLANBESTEMMELSER

Kommuneplanens arealdel for Etnedal kommune 2019-2029

Oppdragsnr.: 5183872 Dokumentnr.: 1 Versjon: E-01

4.5 Soner med krav om felles planlegging (H810)

Bestemmelser (PBL § 11-8 e)

- H810-1 Skåletjednet**
Arealformål for fritidsbebyggelse F22 og F27 på skal ha felles reguleringsplan.
- H810-2 Brumoen**
Arealformål for næringsbebyggelse N1 skal ha felles reguleringsplan med eksisterende område for næringsbebyggelse på Maxbo.
- H810-3 Lenningen**
Arealformål for fritidsbebyggelse F5 og F6 på skal ha felles reguleringsplan.

4.6 Sone hvor reguleringsplan fortsatt skal gjelde (H910)

Bestemmelser (PBL § 11-8 f)

Regulerings- og bebyggelsesplaner som fortsatt skal gjelde framgår av plankartet som hensynssoner H910, se opplisting i tabellen under:

Plannavn	Vedtaksår	ID-nr	Hovedformål – Merknad
Flatland	2018	H910_47	Fritidsbebyggelse
Granlund	2018	H910_29	Fritidsbebyggelse
Nordfjellstølen stølsområde	2017	H910_50	Fritids- og turistformål
Graneistølen	2017	H910_27	Fritidsbebyggelse
Bakkotjednet	2017	H910_23	Fritidsbebyggelse
Mitberg	2017	H910_57	Fritidsbebyggelse og boligbebyggelse
Fv.251 Lunde bru	2016	H910_58	Samferdsel
Fv.33 Skartjednet-Tonsvatnet	2015	H910_59	Samferdsel
Ølsjølien hytteområde (Synnfjellfoten I)	2015	H910_3	Fritidsbebyggelse
Solhaugadn	2015	H910_10	Fritidsbebyggelse
Haugalia sør	2015	H910_56	Boligbebyggelse
Nordfjellstølen	2015	H910_49	Fritidsbebyggelse
Etnedal skule	2015	H910_44	Offentlig tjenesteyting – skole
Gamlestølen caravan	2015	H910_28	Fritids- og turistformål/Fritidsbebyggelse.
Nord-Etnedal kyrkje	2013	H910_21	Offentlig tjenesteyting – kyrkje
Glenna	2013	H910_31	Fritids- og turistformål/Hotell/Avløpsanlegg.
Nordenge	2012	H910_43	Boligbebyggelse
Moajordet	2012	H910_60	Boligbebyggelse, offentlig tjenesteyting, idrettsanlegg
Nordre Lenningen turistområde	2011	H910_1	Fritids- og turistformål/Fritidsbebyggelse. Mindre endring.
Midtfjelltrøa	2011	H910_38	Fritidsbebyggelse
Byfjellberget	2011	H910_45	Fritidsbebyggelse. Mindre endring 2012
Haugalia	2010	H910_53	Boligbebyggelse. Mindre endring 2011 og 2013.
Bjødnalabben hyttegrend	2010	H910_11	Fritidsbebyggelse, masseuttak, friluftsområder.
Åslettjednet	2010	H910_37	Fritidsbebyggelse.
Tøfstølhøvda	2009	H910_15	Fritidsbebyggelse.

PLANBESTEMMELSER

Kommuneplanens arealdel for Etnedal kommune 2019-2029

Oppdragsnr.: 5183872 Dokumentnr.: 1 Versjon: E-01

Plannavn	Vedtaksår	ID-nr	Merknader
Skåletjednet	2009	H910_33	Fritidsbebyggelse. Mindre endring 2013.
Gamlestølen	2009	H910_26	Fritidsbebyggelse. Mindre endring 2009.
Nordre Lenningen	2009	H910_2	Fritidsbebyggelse.
Fjellsbygda hyttegrend	2009	H910_52	Fritidsbebyggelse.
Perstølen	2008	H910_20	Fritidsbebyggelse
Vardefjell	2008	H910_46	Fritidsbebyggelse
Synnfjellfoten II	2008	H910_4	Fritidsbebyggelse. Plan under revisjon
Sørre Lauvhaugen	2008	H910_40	Fritidsbebyggelse
Fjeld	2007	H910_51	Fritidsbebyggelse. Mindre endring 2015
Os felleiligheter	2007	H910_62	Fritidsbebyggelse.
Nystølen	2007	H910_6	Fritidsbebyggelse
Steinløohøgde	2007	H910_24	Fritidsbebyggelse.
Ulvslykkjen	2006	H910_39	Fritidsbebyggelse.
Rv 33 Høljerast bru – Bergli	2006	H910_61	Samferdsel
Netodden	2005	H910_18	Fritidsbebyggelse.
Bakko næringsområde	2005	H910_25	Næringsbebyggelse. Mindre endring 2013
Tobakkhuset	2005	H910_48	Fritidsbebyggelse.
Ryggeberget	2005	H910_22	Råstoffutvinning
Ølsjølia H18	2004	H910_5	Fritidsbebyggelse.
Nørre Lauvhaugen	2004	H910_41	Fritidsbebyggelse.
Jomfrusletten	2003	H910_13	Fritidsbebyggelse. Pågående mindre endring.
Lauvhallhøgda	2003	H910_36	Fritidsbebyggelse.
B4 Del av Steinsetb. Sameie	2003	H910_16	Boligbebyggelse – Bebyggelsesplan.
Liaetølen	2000	H910_9	Fritidsbebyggelse.
Bruflat sentrum	1999	H910_54	Offentlig tjenesteyting, nærings- og boligbebyggelse
Bergli	1996	H910_35	Fritidsbebyggelse.
Steinset	1996	H910_17	Fritidsbebyggelse.
Grøven	1993	H910_7	Fritidsbebyggelse og LNFR-formål.
Rundtomstykke	1993	H910_14	Fritidsbebyggelse.
Glenna seter	1981	H910_63	Boligbebyggelse

Reguleringsplaner utenfor detaljeringszone H-910 som fortsatt skal gjelde framgår av kap. 1.2

5. Retningslinjer for plan- og byggesaksbehandling

Retningslinjene skal legges til grunn ved utarbeiding av reguleringsplaner og ved behandling av enkeltsøknader, samt dispensasjonsbehandling.

5.1 Miljøkrav

5.1.1 Forurensning

I forbindelse med bygge- og anleggstiltak skal det vurderes om det er forurenset grunn i området og om det er nødvendig å gjennomføre miljøtekniske grunnundersøkelser i samsvar med forurensningsforskriften.

I områder med sprengte masser som inneholder radon, skal det vurderes om massene skal kjøres bort og erstattes med rene masser. Alunskifer kan være definert som forurenset grunn og overskuddsmasse skal kjøres til godkjent deponi eller behandlingsanlegg.

Ved deponering av masse skal det dokumenteres at det ikke inneholder forurensning jf. forurensningsforskriften, samt fremmede innvandrede arter jf. naturmangfoldloven.

5.1.2 Stråling

Retningslinjer

Radon

Nye bygg skal prosjekteres og utføres i henhold til Forskrift om tekniske krav til byggverk (TEK).

Temakart for radon skal legges til grunn for vurderinger i reguleringsplanarbeid og for vurderinger av søknader om bygge- og anleggstiltak.

Stråling fra strømnnett

Statens strålevern's retningslinjer, grenseverdier og anbefalte avstand til kraftlinjer skal følges for å unngå eksponering fra strømnettet.

5.1.3 Energi

Retningslinjer

Byggeområde og byggverk skal lokaliseres og utformes med hensyn til energieffektivitet og fleksible energiløsninger i samsvar med forskrift om tekniske krav til byggverk (TEK).

Kommunens gjeldende Klima- og energiplan skal legges til grunn for plan – og byggesaksbehandling.

5.1.4 Drikkevannskilder

Retningslinjer

Det skal tas hensyn til drikkevannskilder i forbindelse med utbygging.

I forbindelse med plan- og byggesaksbehandling skal det kartlegges om det finnes drikkevannskilder (borehull) basert på databasen GRANADA og undersøkelser i det aktuelle utbyggingsområdet.

PLANBESTEMMELSER

Kommuneplanens arealdel for Etnedal kommune 2019-2029

Oppdragsnr.: 5183872 Dokumentnr.: 1 Versjon: E-01

5.1.5 *Naturmangfold*

Retningslinjer

Biologisk mangfold skal ivaretas med grunnlag i prinsippene i Naturmangfoldloven (NML).

Ved planlegging av bygge- og anleggstiltak i områder med natur, skal det gjennomføres en vurdering etter NML §§ 8-12. Kommunen kan kreve undersøkelser med sikte på å forbedre kunnskapsgrunnlaget, jf. NML §§ 8 og 9. Kunnskapskravet skal stå i rimelig forhold til sakens karakter og risikoen for at det planlagte tiltaket kan skade naturmangfoldet. Vurderinger som framgår av KU-rapporten skal legges til grunn for vurderingen etter NML §§ 8-12.

Hogst i vernskog i vernskog skal følge retningslinjer gitt av fylkesmannen. All hogst i vernskog, med unntak av hogst til eget bruk, skal meldes til kommunen senest tre uker før hogsten starter.

Kommunedelplan for naturmangfold i Etnedal kommune skal legges til grunn for plan- og byggesaksbehandlingen.

Notatet «Innspill til konsekvensvurderinger av kommuneplanens arealdel i Etnedal kommune», datert 21.01.2019 utarbeidet av Kistefos Skogtjenester AS legges til grunn for reguleringsplanarbeid for framtidige byggeområder som er omtalt i notatet.

5.1.6 *Landskap*

Retningslinjer

Ved planlegging av bygge- og anleggstiltak i visuelt sårbare og eksponerte områder i landskapet skal det i forbindelse med saksbehandlingen redegjøres for tiltakets konsekvenser for landskapet ved beskrivelser og illustrasjoner.

Landskapsvurderinger som framgår av KU-rapporten for framtidige byggeområder skal legges til grunn for reguleringsplanarbeidet.

Temakart for landskap skal legges til grunn for vurderinger i reguleringsplanarbeid og for vurderinger av søknader om bygge- og anleggstiltak. Det bør ikke tillates nye bygge- og anleggstiltak på snaufjell, på høgdedrag som er eksponerte og på åpne myrområder som er visuelt sårbare.

5.1.7 *Skredfare*

Retningslinjer

Temakart kart for potensiell skredfare basert på aktsomhetskart for skredfare fra NVE skal legges til grunn ved plan- og byggesaksbehandling.

Dersom det kan være fare for skred, skal det stilles krav om dokumentasjon utført av fagkyndig, jf. NVE's Veileder Flaum og skredfare i arealplaner, 22.05.2014.

Dersom utredning viser at det er reell skredfare gjelder rekkefølgekrav i planbestemmelse § 4.1.2.

5.1.8 *Flom og overvann*

Bestemmelser og retningslinjer gitt i kap. 2.6 og temakart for flomveger skal legges til grunn for plan – og byggesaksbehandling.

5.2 Arealutnyttelse, universell utforming, estetikk, barn og unge

1. Arealutnyttelse og utbyggingsvolum

Det skal legges vekt på god arealutnyttelse, men tas hensyn til landskap, eksisterende bebyggelse og kulturmiljø, samt atkomst til friluftsområder.

2. Universell utforming

For alle nye tiltak skal det legges vekt på universell utforming og tilgjengelighet, i tråd med gjeldende Byggteknisk forskrift (TEK).

Universell utforming skal legges til grunn for all kommunal byggevirksomhet, og med særlig vekt på bygg og uteområder åpne for allmennheten.

3. Estetikk

Det skal legges vekt på estetisk kvalitet ved utforming av bebyggelse og utomhusanlegg. Ny bebyggelse skal, når det gjelder volumer, takform, stiluttrykk, materialbruk og fargesetting, utformes slik at området samlet fremstår med et godt helhetlig preg. Det samme gjelder ved rehabilitering, tilbygg/påbygg og fasadeendring.

Utforming og plassering av bygninger og anlegg skal tilpasses eksisterende terreng. Inngrep på tomten skal konsentreres slik at mest mulig grønnstruktur blir bevart. Bebyggelse skal ikke plasseres så høyt oppe i åsene at silhuetten brytes.

I plan- og byggesaksbehandling skal det redegjøres for tiltakets estetiske kvaliteter, både i forhold til seg selv, nære omgivelser og ved fjernvirkning.

4. Belysning

Utendørsbelysning skal være avskjermet, slik at en i størst mulig grad unngår blendende effekt og fjernvirkning.

5. Barn og unges interesser

Ved regulering av nye boligområder over 5 boenheter skal det avsettes felles leke- og uteoppholdsarealer på minimum 25 m² pr boenhet i nærheten av boligene, jf. kap. 3.1.1.

Ved omdisponering av arealer som er viktige for barns lek skal det sikres erstatningsarealer. Erstatningsarealer skal ligge i rimelig nærhet av det arealet som omdisponeres og minst være av samme kvalitet, jf. Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for barn og unge.

5.3 Verneverdige bygninger, bygningsmiljø og kulturmiljø

1. Bevaring av bygningsmiljø

For eksisterende bygning som i seg selv eller som del av et bygningsmiljø i det ytre har historisk, arkitektonisk eller annen kulturell verdi som bør bevares, skal det tas hensyn til disse verdiene ved endring av eksisterende bygning, oppussing av fasade eller gjenopprettelse av bygg.

Ved utbygging av ny fritidsbebyggelse som grenser inntil verneverdige setermiljøer, skal det tas særlige landskaps- og kulturlandskapsmiljøhensyn.

2. Verneverdige bygninger

Verneverdige enkeltbygninger, bygningsmiljø og andre kulturminner (eksempelvis tekniskindustrielle kulturminner) skal i størst mulig grad tas vare på som bruksressurser og istandsettes.

Der tiltak berører dyrket mark eller tidligere urørt grunn skal tiltak som ikke er avklart gjennom reguleringsplaner legges fram for regional kulturminnemyndighet til uttalelse, jf. Lov om kulturminner § 8

PLANBESTEMMELSER

Kommuneplanens arealdel for Etnedal kommune 2019-2029

Oppdragsnr.: 5183872 Dokumentnr.: 1 Versjon: E-01

første ledd og § 9. Det samme gjelder søknader om rivning eller vesentlig endring av byggverk eller anlegg oppført før 1850 jf. lov om kulturminne § 25.

3. Kulturminner

Undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens § 9 skal oppfylles i forbindelse med reguleringsplanarbeid. Det er tiltakshavers ansvar å kontakte kulturminnemyndighetene og sørge for at reguleringsområdet blir avklart i forhold til kulturminner.

Dersom det i forbindelse med bygge- og anleggstiltak i marka blir funnet automatisk fredete kulturminner som ikke er kjent, skal arbeidet straks stanses i den grad det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på 5 meter, jf. Lov om kulturminner § 8. Melding skal snarest sendes til kulturminnemyndighetene slik at vernemyndighetene kan gjennomføre en befaring og avklare om tiltaket kan gjennomføres og eventuelt vilkårene for dette.

5.4 Retningslinjer for fritidsbebyggelse

I tillegg til kap. 5.1, 5.2 og 5.3 gjelder disse retningslinjene ved plan- og byggesaksbehandling for fritidsbebyggelse.

1. Arealutnyttelse, utbyggingsvolum, estetikk m.m.

Hensyn til fri ferdsel langs vassdrag, sikring av ferdselsårer og stier, samt beitebruk skal tillegges vekt i plan- og byggesaker.

2. Natur- og miljøhensyn

Det skal legges vekt på å bevare naturpregede områder på en slik måte at hensynet til biologisk mangfold, naturlige flomveier og rekreasjon ivaretas.

3. Teknisk infrastruktur

Ny fritidsbebyggelse skal ha tilfredsstillende løsning for elektrisitet, veg, vann og avløp.

Vann- og avløpsanlegg skal planlegges og utformes i tråd med gjeldende lokal forskrift om utslipp av avløpsvann fra avløpsanlegg.

4. Belysning

Utendørsbelysning skal være avskjermet slik at en i størst mulig grad unngår blendende effekt og fjernvirkning.

Fasadebelysning tillates ikke.

Utendørsbelysning skal begrenses og reduseres til et minimum når hytta ikke er i bruk.

5. Fortetting

Ved fortetting med ny bebyggelse skal det tas vesentlig hensyn til eksisterende utbyggingsstruktur, landskap, vassdrag og terreng.

Fortetting skal skje på en skånsom måte slik at området beholder sitt særpreg.

Anneks vurderes som en del av hytta, og tillates ikke fradelt.

Størrelsen på en tomt bør ikke overstige 1,5 daa.

PLANBESTEMMELSER

Kommuneplanens arealdel for Etnedal kommune 2019-2029

Oppdragsnr.: 5183872 Dokumentnr.: 1 Versjon: E-01

6. Inngjerding

Det kan tillates inngjerding av inntil 600 m² pr. tomt etter søknad.

Gjerdene bør utformes i tre, og grunder skal slå utover. Gjerdehøyde kan være maks 110 cm.

Gjerder som ikke vedlikeholdes kan kreves fjernet.

Flere tomter kan tillates inngjerdet samlet, der dette er hensiktsmessig, etter søknad til kommunen.

Ved vurdering av søknad om inngjerding skal hensynet til fri ferdsel, sikring av ferdselsårer og stier, samt beitebruk tillegges vekt.

7. Portaler og flaggstenger

Oppsetting av portaler og flaggstenger tillates ikke.

6. Retningslinjer for dispensasjonsbehandling (PBL kap. 19)

6.1 Informasjon om krav til saksbehandling i plan- og bygningsloven

Søknad om dispensasjon

Dispensasjon krever grunnlagt søknad. Før vedtak treffes, skal naboer varsles. Særskilt varsel er likevel ikke nødvendig når dispensasjonssøknad fremmes samtidig med søknad om tillatelse etter kapittel 20, eller når søknaden åpenbart ikke berører naboens interesser. Regionale og statlige myndigheter hvis saksområde blir direkte berørt, skal få mulighet til å uttale seg før det gis dispensasjon fra planer, plankrav og forbudet i § 1-8.

Dispensasjonsvedtak

Kommunen kan gi varig eller midlertidig dispensasjon fra bestemmelser fastsatt i eller i medhold av PBL kap. 19. Det kan settes vilkår for dispensasjonen.

Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg skal fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler.

Ved dispensasjon fra loven og forskriften til loven skal det legges særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, jordvern, sikkerhet og tilgjengelighet.

Ved vurderingen av om det skal gis dispensasjon fra planer skal statlige og regionale rammer og mål tillegges særlig vekt. Kommunen bør heller ikke dispensere fra planer, lovens bestemmelser om planer og forbudet i § 1-8 når en direkte berørt statlig eller regional myndighet har uttalt seg negativt om dispensasjonssøknaden.

PLANBESTEMMELSER

Kommuneplanens arealdel for Etnedal kommune 2019-2029

Oppdragsnr.: 5183872 Dokumentnr.: 1 Versjon: E-01

6.2 Dispensasjon i nåværende områder for bebyggelse og anlegg

Innenfor nåværende arealformål som ikke er regulert utgjør kommuneplanens arealdel med plankart og de utfyllende bestemmelsene plangrunnlaget som søknadspliktige tiltak etter plan- og bygningsloven skal vurderes i forhold til. Dersom tiltaket er i strid med dette plangrunnlaget skal det søkes om dispensasjon.

Fradeling, nybygging og endring av bestående bebyggelse skal skje på en måte som tar hensyn til miljø, jordvern, sikkerhet, tilgjengelighet, kulturminner/kulturmiljøer og er i tråd med områdets karakter. Generelle bestemmelser og retningslinjer i kap. 2 og kap. 5 gjelder også ved dispensasjonsbehandling.

6.3 Dispensasjon i LNFR-områder

I LNFR-områdene er nødvendige bygge- og anleggstiltak for drift av næringsmessig landbruk, herunder gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag i tråd med planen. Tiltak som ikke er i tråd med dette, kan bare godkjennes gjennom dispensasjon, endring av planen eller utarbeidelse av reguleringsplan.

Fradeling, nybygging og endring av bestående bebyggelse skal skje på en måte som tar hensyn til miljø, jordvern, sikkerhet, tilgjengelighet, kulturminner/kulturmiljøer og er i tråd med områdets karakter. Generelle bestemmelser og retningslinjer i kap. 2 og kap. 5 gjelder også ved dispensasjonsbehandling.

Når søknader om tiltak nevnt i PBL § 20-5 er i samsvar med kap. 2 og 5 skal søknader om dispensasjon normalt innvilges.

Rammer og omfang for boligbebyggelse

I tillegg til generelle bestemmelser og retningslinjer gjelder disse rammene ved behandling av søknad om dispensasjon for bebygde tomter og allerede fradelte tomter:

- a) *Det skal være minimum 2 biloppstillingsplasser pr tomt*
- b) *Utnyttelsesgrad er maks %-BYA = 25 %, medregnet to biloppstillingsplasser.*
- c) *Maks gesimshøyde for bolighus er 6,5 meter og maks mønehøyde er 8,5 meter, målt fra gjennomsnittlig planert terreng.*
- d) *Frittliggende garasjer og uthus skal framstå som underordnet i forhold til bolig-/hovedhus.*

Rammer og omfang for fritidsbebyggelse

I tillegg til generelle bestemmelser og retningslinjer gjelder disse rammene ved behandling av søknad om dispensasjon for bebygde tomter og allerede fradelte tomter:

- a) *Det tillates inntil tre bygg pr tomt (hovedhytte, anneks og uthus/garasje).*
- b) *Det skal være minimum 2 biloppstillingsplasser pr tomt.*
- c) *Utnyttelsesgrad er maks BYA = 190 m² pr tomt, medregnet to biloppstillingsplasser.*
- d) *Maksimal tillatt møne- og gesimshøgde er 5,5 meter målt fra topp grunnmur.*
- e) *Frittliggende garasjer og uthus skal framstå som underordnet i forhold til hovedhytte.*
- f) *Gjennomsnittlig synlig grunnmurhøyde ved ferdig planert terreng skal ikke overstige 0,6 meter.*
- g) *Maks størrelse på anneks/uthus er 50 m² BYA.*
- h) *Retningslinjer for fritidsbebyggelse skal gjelde ved dispensasjonsbehandling, jf. kap. 5.4.*